

Mogens Moe

MILJØRET

4. udgave af

MILJØRET – MILJØBESKYTTELSE

Thomson
GADJURA

Mogens Moe

Miljøret

4. udgave, 1. oplag

© Forlaget Thomson A/S, København 2000

ISBN 87-619-0193-8

Omslag: Christensen Fotosats og Repro, København

Grafisk tilrettelæggelse: Axel Surland

Tryk: P.J. Schmidt Grafisk, Vojens

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse

af denne bog eller dele af den er ikke tilladt

ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

1. udgave ajourfører stoffet fra 3. udgave til 1. september 2000. Bogen er udvidet med kapitler, der dækker de øvrige dele af Miljø- og Energiministeriets naturbeskyttelse, planlægning og energi.

Hovedsigtet er – mere end nogensinde – at give et overblik over miljøretten, som efterhånden er blevet meget omfattende. Prioriteringen af stoffet har været hård. Jeg har lagt vægten på de sagstyper, man hyppigst møder i praktisk virksomhed. Men også på, at man skal forstå, hvordan systemerne hænger sammen.

Målgrupperne er som hidtil studerende, miljømedarbejdere, advokater og andre, der arbejder med miljøspørgsmål.

Systematikken er tilpasset udvidelsen. Det betyder, at kap. 2-9 er opdelt efter miljørettens forskellige sektorer, mens kap. 10-16 er tværgående.

Der er heller ikke i denne udgave gengivelse af reglerne. Dem går jeg ud fra, at læseren på anden måde disponerer over.

Domme finder man omtalt i teksten eller noter, alt efter hvad jeg har fundet mest pædagogisk. Jeg har medtaget principielle og illustrerende domme, men jeg har ikke forsøgt at være udtømmende. Dertil er der nu for mange afgørelser.

EU-miljøretten er trukket frem i et særligt kapitel og desuden på punkter, hvor jeg forventer, at den får særlig betydning. Man bør ikke undervurdere EU-miljørettens betydning, når et miljøretligt problem skal analyseres til bunds.

Humlebæk, september 2000

Mogens Moe

Mogens Moe
Miljøret
4. udgave, 1. oplag
© Forlaget Thomson A/S, København 2000

ISBN 87-619-0193-8

Omslag: Christensen Fotosats og Repro, København
Grafisk tilrettelæggelse: Axel Surland
Tryk: P.J. Schmidt Grafisk, Vojens

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Forlaget ajourfører stoffet fra 3. udgave til 1. september 2000. Bogen er udvidet med kapitler, der dækker de øvrige dele af Miljø- og Energiministeriets miljøbeskyttelse, planlægning og energi.

Hovedsigtet er – mere end nogensinde – at give et overblik over miljøretten, som efterhånden er blevet meget omfattende. Prioriteringen af stoffet har været hård. Jeg har lagt vægten på de sagstyper, man hyppigst møder i praktisk retssammenhæng. Men også på, at man skal forstå, hvordan systemerne hænger sammen.

Miljøgrupperne er som hidtil studerende, miljømedarbejdere, advokater og andre, der arbejder med miljøspørgsmål.

Systematikken er tilpasset udvidelsen. Det betyder, at kap. 2-9 er opdelt i de miljørettens forskellige sektorer, mens kap. 10-16 er tværgående.

Der er heller ikke i denne udgave gengivelse af reglerne. Dem går jeg ud fra, at leseren på anden måde disponerer over.

Domme finder man omtalt i teksten eller noter, alt efter hvad jeg har fundet mest pædagogisk. Jeg har medtaget principielle og illustrerende domme, men jeg har ikke forsøgt at være udtømmende. Dertil er der nu for mange afgørelser.

EU miljøretten er trukket frem i et særligt kapitel og desuden på punkter, hvor jeg forventer, at den får særlig betydning. Man bør ikke undervurdere EU miljørettens betydning, når et miljøretligt problem skal analyseres til bunds.

Hundebæk, september 2000

Mogens Moe

Indholdsfortegnelse

Forkortelser	19
I Iden med bogen og dens opbygning	21
1.1. Iden med bogen	21
1.2. Bogens opbygning	22
1.3. Grundlaget for bogen	23
FØRSTE DEL · MILJØKRAV	
1. Miljøkrav til industri o.lign.	27
Afsnit 1. Fælles regler	27
2.1. Problemer og strategier	27
2.1.1. Mbl. 73 – en industrimiljølov	27
2.1.2. Strategi i bekæmpelsen af forureningen	28
2.1.3. Fra fortynding over rensning til miljøstyring	31
2.1.4. Fra naboklager til globale miljøproblemer	32
2.1.5. Danmark, EU og Verden	33
2.1.6. Mbl. 91 – kontinuitet	34
2.2. Inddeling af virksomheder	35
2.2.1. Listevirksomhed	35
2.2.2. IPPC-virksomhed	38
2.2.3. Virksomhed reguleret af branchebekendtgørelse eller anlægsbekendtgørelse	38
2.2.4. § 42-virksomhed	39
2.3. Miljøkrav	40
2.3.1. Lokalisering	41
2.3.2. Vand: Spildevand og grundvandsbeskyttelse	42
2.3.3. Luft	45
2.3.4. Støj	46
2.3.5. Risiko	47
2.3.6. Affald fra industri o.l. aktiviteter	48
2.3.7. Eksport af visse brugte fabriksanlæg	52
2.3.8. Egenkontrol	52
2.3.9. Grønt regnskab	53
2.4. Yderligere miljøkrav	54
2.4.1. 8 års beskyttelse	54
2.4.2. Vilårsrevision efter 8 år	55
2.4.3. Spildevandstilladelser	56
2.4.4. Ændring til fordel for virksomheden	56

Afsnit II. Særlige grupper af forurenere	57
2.5. Renseanlæg, forbrændingsanlæg og lossepladser	57
2.5.1. Kommunale renseanlæg	57
2.5.2. Affaldsforbrændingsanlæg	58
2.5.3. Lossepladser	59
2.6. Kraftværker	61
2.7. Genteknologi	62
2.8. Biler og anden landtransport	64
2.8.1. Luftforurening	64
2.8.2. Støj	65
2.9. Fly og lufthavne	66
2.10. Forurening fra skibe mv. Havmiljøloven. Broprojekterne	66
Afsnit III. Miljøkrav uden adressat	69
2.11. Krav til miljøtilstanden	69
2.11.1. Krav til overfladevands kvalitet	69
2.11.2. Luft	71
Litteratur	72
3. Miljøkrav til landbrug o.lign.	77
3.1. Problemer og strategier	77
3.1.1. NPO-redegørelse 1984	77
3.1.2. Vandmiljøplan I 1987	78
3.1.3. »Bæredygtigt landbrug« 1991	78
3.1.4. Vandmiljøplan II 1998	79
3.1.5. Danmark, EU og Verden	80
3.2. Miljøministeriets krav	81
3.2.1. Lokalisering, godkendelse, afstandskrav	81
3.2.2. Harmonikrav	82
3.2.3. Andre krav vedr. husdyrgødning	83
3.2.4. Reduktion af brugen af plantebeskyttelsesmidler	83
3.2.5. Forbud mod vandløbsforurening	84
3.2.6. Forbud mod halmafbrænding	84
3.2.7. Slambekendtgørelsen	85
3.2.8. Våde enge	85
3.3. Landbrugsministeriets krav og tilskud	85
3.3.1. Arealkrav og størrelseskrav	86
3.3.2. Grønne marker	86
3.3.3. Gødning	86
3.3.4. Sprojtejournaler m.m.	87
3.3.5. Tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger m.v.	87
3.4. Pelsdyrfarme	88

3.5. Vandløbslov og okkerlov	88
3.5.1. Dræningsretten. Okkerloven	88
3.5.2. Regulering og rørlægning. Restaurering	89
3.5.3. Vedligeholdelse. Regulativer	89
3.5.4. Bræmmer	89
3.6. Akvakultur	90
3.6.1. Ferskvandsdambrug	91
3.6.2. Saltvandsdambrug	92
3.6.3. Havbrug	93
Litteratur	94
4. Miljøkrav til forbrugerne	97
4.1. Affald	97
4.1.1. Husholdningsaffald	98
4.1.2. Flasker	98
4.1.3. Dæk	99
4.1.4. Batterier	99
4.1.5. Skrotbiler	100
4.1.6. Kredsløb uden særlige incitamenter	100
4.2. Drikkevand	101
4.2.1. Vandforsyningslovens grundregler, §§ 18–20	101
4.2.2. Krav til vandværksvand	102
4.2.3. Enkeltindvindinger.	
Tvangsmæssig tilslutning til vandværk	103
4.2.4. Områder med særlige drikkevandsinteresser	104
4.2.5. Vandfonden	105
4.3. Spildevand	105
4.3.1. Nedsivning. Samletank	105
4.3.2. Direkte udledning	106
4.3.3. Tvangsmæssig kloakering	106
4.4. Nedgravede olietanke	106
4.5. Rottebekæmpelse	107
4.6. Dyrehold, brændeovne, naboret	107
4.6.1. Dyrehold	107
4.6.2. Brændeovne	108
4.6.3. Naboret	108
Litteratur	110
5. Farlige kemikalier	111
5.1. Problemer og strategier	111
5.1.1. Gammel giftlovgivning	111

5.1.2.	Danmark, EU og OECD	112
5.1.3.	Fra vugge til grav	113
5.1.4.	»Efterslæbet« af gamle stoffer	113
5.2.	Omgang med farlige kemikalier	114
5.3.	Nye kemiske stoffer	115
5.4.	Bekæmpelsesmidler	116
5.4.1.	Godkendelse og revurdering af bekæmpelsesmidler	116
5.4.2.	EU-systemet for plantebeskyttelsesmidler	119
5.4.3.	Biocider	119
5.5.	Industrikemikalier m.v.	120
5.5.1.	Anvendelsesbegrænsninger af hensyn til menneskers sundhed	121
5.5.2.	Anvendelsesbegrænsninger og forbud af hensyn til miljøet	122
5.5.3.	Konkrete indgreb	124
5.5.4.	Vildledning	124
	Litteratur	125
6.	Forurenede jord	127
6.1.	Indledning	127
6.2.	Kortlægning og rådighedsbegrænsning m.v.	128
6.2.1.	Kortlægning på vidensniveau 1	128
6.2.2.	Indsatsområder og forureningsfølsomme områder	129
6.2.3.	Kortlægning på vidensniveau 2	129
6.2.4.	Rådighedsbegrænsning m.m.	130
6.2.5.	Gode råd og billige påbud	130
6.3.	Frivillig oprydning. Oliebranchens Miljøpulje	130
6.3.1.	Frivillig oprydning	131
6.3.2.	Oliebranchens Miljøpulje	132
6.4.	Offentligt finansieret oprydning	132
6.4.1.	Miljøprioriteret oprydning	133
6.4.2.	Værditabsordningen	134
6.5.	Erstatningsrettens betydning	135
6.5.1.	Kun skadevolder kan gøres ansvarlig	135
6.5.2.	Skadevolderen skal have handlet ansvarspådragende	137
6.5.3.	Ansaret må ikke være forældet	140
6.6.	Påbud om undersøgelser og oprydning	140
6.6.1.	Periodeoverskridende forurenninger	141
6.6.2.	Undersøgelsespåbud	141
6.6.3.	Oprydningspåbud efter mbl.	142
6.6.4.	Oprydningspåbud efter jfl.	142

6.6.5.	Påbud uanset rådighed	143
6.6.6.	Tinglysning af påbud	143
6.7.	Villaolietanke	143
6.8.	Jordflytning og ren jord i råstofgrave	144
6.9.	Anke	145
6.10.	Forholdet mellem private parter	145
6.10.1.	Forholdet mellem private parter	145
6.10.2.	Forholdet mellem udlejer og lejer	147
	Litteratur	148
	Naturbeskyttelse	151
7.1.	Fredning	151
7.2.	Adgangsregler	152
7.3.	Beskyttelseslinier	153
7.4.	Biotopbeskyttelse	155
7.5.	Andre naturbeskyttelsesregler	158
7.6.	Ekspropriation	159
7.7.	Jagtloven	159
7.8.	Skovloven	159
7.9.	Råstofloven	161
	Litteratur	163
8.	Planlægning	165
8.1.	Planlovens historie og hovedbudskaber	165
8.2.	Grænser for planlægning: Udlæg til uønsket anvendelse	166
8.2.1.	Hvor tæt kan kommunen regulere?	167
8.2.2.	Krav om overtagelse efter PL § 48 eller § 49	169
8.2.3.	Ændret anvendelse.	170
8.3.	Ministerindgriben	171
8.3.1.	Landsplandirektiver	171
8.3.2.	Call in	172
8.3.3.	Veto	173
8.3.4.	Ørestaden	173
8.4.	Regionplanlægning	173
8.4.1.	Regionplanretningslinier	173
8.4.2.	Udpegninger til konkrete anlæg	174
8.4.3.	Arcaludpegninger	174
8.4.4.	Regionplantillæg	175
8.5.	Vurdering af virkninger på miljøet	175
8.5.1.	Reglernes baggrund og udvikling	175
8.5.2.	VVM-pligten	176

8.5.3.	VVM-processen	177
8.5.4.	Anlægslove	178
8.6.	Kommuneplanen og lokalplanlægning	178
8.6.1.	Kommuneplanen	179
8.6.2.	Lokalplanpligt	179
8.6.3.	Forbud efter PL § 14	181
8.6.4.	Dispensation fra lokalplan	181
8.6.5.	Erstatning i anledning af manglende lokalplan	182
8.6.6.	Ekspropriation	182
8.7.	Landzonesager	183
8.8.	Sommerhuse	186
8.8.1.	Udlændinges erhvervelse af danske sommerhuse	186
8.8.2.	Helårsboelse og helårsudlejning	186
8.9.	Bygningsfredning og bevarende lokalplaner	188
	Litteratur	190
9.	Energi	191
9.1.	Elforsyning	192
9.1.1.	Elproduktion	193
9.1.2.	Eltransmission	193
9.1.3.	Systemansvarlig virksomhed	194
9.1.4.	Forsyningspligtig virksomhed	194
9.1.5.	Elhandelsvirksomheder	194
9.1.6.	Energitilsynet	194
9.1.7.	Fra monopol til konkurrence	194
9.2.	Varmeforsyning	196
9.2.1.	Den overordnede politik	196
9.2.2.	Varmeforsyningsplanlægningen	196
9.2.3.	Varmepriser	197
9.3.	Indvinding af olie og gas. Undergrundsloven	198
9.4.	Naturgasforsyning	198
9.4.1.	Naturgasprojektets udvikling	198
9.4.2.	Naturgasforsyningsloven	200
9.5.	Miljø	201
9.5.1.	Klima-problemet	201
9.5.2.	Energibesparelser	203
9.5.3.	Vedvarende energi	205
9.5.4.	CO ₂ -kvoter	206
9.6.	Styring ved afgifter og tilskud	206
	Litteratur	207

MIDDELDEL · ADMINISTRATION AF MILJØKRAV		
10.	Brugerbetaling og grønne afgifter	211
10.1.	Betaling for kommunal forsyningsvirksomhed	212
10.1.1.	Betaling for spildevand	213
10.1.2.	Betaling for drikkevand	215
10.1.3.	Betaling for renovation	216
10.2.	Diverse brugerbetaling	217
10.2.1.	Rottebekæmpelse	217
10.2.2.	Godkendelse og tilsyn	217
10.2.3.	Bortskaffelsesgebyr	217
10.2.4.	Vandindvinding	218
10.3.	Grønne afgifter	218
10.3.1.	Traditionelle bilafgifter m.m.	219
10.3.2.	Traditionelle energiafgifter	220
10.3.3.	Nye energiafgifter	220
10.3.4.	Drikkevand og spildevand	221
10.3.5.	Affald og råstoffer	221
10.3.6.	Bekæmpelsesmidler	222
10.3.7.	Industrikemikalier	222
10.3.8.	Øvrige grønne afgifter	223
	Litteratur	224
11.	EU og det internationale samfund	225
11.1.	Faserne i traktatgrundlaget	225
11.1.1.	Første fase: 1972-1987	226
11.1.2.	Anden fase: 1987-1993	226
11.1.3.	Tredie fase: Efter Maastricht	227
11.1.4.	Amsterdamtraktaten	228
11.2.	Hovedlinier i indholdet	228
11.3.	Fælles elementer i retsakterne	231
11.3.1.	Miljøgarantien, art. 95, stk. 4-5	231
11.3.2.	Sikkerhedsklausul	232
11.3.3.	Komitéprocedure	233
11.3.4.	Fortolkning af EU-retsakter	233
11.4.	Implementering og overvågning	234
11.4.1.	Retlig implementering	234
11.4.2.	Fysisk implementering	235
11.4.3.	Miljøagenturet	236
11.5.	EU som ramme for danske beslutninger på miljøområdet	237
11.5.1.	Processen	237
11.5.2.	Indholdet af dansk miljøret	238

11.5.3. EU-retten i den konkrete danske sag	238
11.6. Andre internationale forpligtelser på miljøområdet	241
11.6.1 WTO	241
11.6.2 Klimakonventionen	242
11.6.3 Luftforurening i øvrigt	242
11.6.4 Traktatretten i øvrigt	243
Litteratur	244
12. Nationale myndigheder	247
12.1. Folketinget	247
12.2. Miljø- og energiministeriet og dets styrelser	248
12.2.1. Minister og departement	249
12.2.2. Styrelserne	250
12.3. Miljøklagenævnet og Naturklagenævnet	251
12.3.1. Miljøklagenævnets sammensætning og sagsbehandling	252
12.3.2. Miljøklagenævnets opgaver	252
12.3.3. Naturklagenævnets sammensætning og sagsbehandling	254
12.3.4. Naturklagenævnets opgaver	255
12.4. Andre ministerier	256
12.4.1. Fødevareministeriet	256
12.4.2. Trafikministeriet	257
12.4.3. Arbejdsministeriet/Arbejdstilsynet	257
12.4.4. Skatteministeriet	257
Litteratur	258
13. Lokale myndigheder	259
13.1. Amterne	260
13.1.1. Politisk niveau	261
13.1.2. Forvaltning	262
13.1.3. Hovedopgaver	262
13.2. Kommunerne	262
13.2.1. Politisk niveau	262
13.2.2. Forvaltning	263
13.2.3. Københavns Kommune	263
13.2.4. Myndighedsopgaver	263
13.2.5. Miljøcentre	264
13.2.6. Driftsopgaver	264
13.3. Diverse lokale myndigheder	265
Litteratur	266

14. Vedtægter ved sagsbehandlingen	267
14.1. Afgørelser er knyttet til ejendommen	267
14.1.1. Overdragelsessituationer	267
14.1.2. Ejer/lejer-situationer	268
14.2. Kompetenceforskydning	269
14.3. Kontradiktion	270
14.4. Aktindsigt	271
14.5. Klageret	272
14.5.1. Naboers klageret	272
14.5.2. Foreningers klageret	274
14.5.3. Underretning	275
14.5.4. Afskæring af klage	276
14.5.5. Søgsmålsberettigelse. Søgsmålsfrist	276
14.6. Opsættende virkning	278
14.7. Aftaler	279
14.7.1. Udviklingen gennem 1990'erne	279
14.7.2. Frivillige aftaler	281
14.7.3. § 10-aftaler	282
14.7.4. Forhold til konkurrencelovgivning og EU	282
14.7.5. Aftaler med enkelte virksomheder	283
14.8. Dirigerende adfærd	283
Litteratur	285
15. Handhævelse	287
15.1. Problemer og strategier	287
15.1.1. Tiden forud for håndhævelsesbetænkningen	287
15.1.2. Håndhævelsesbetænkning og -lov	288
15.1.3. Tilsynsbetænkning 1985	289
15.1.4. Mbl. 91	289
15.1.5. Håndhævelseslov 1997. Straffelovens § 196	290
15.1.6. Ulovlig helårsbeboelse 1998	290
15.1.7. Havmiljølov 2000	291
15.2. Tilsynsmyndighedens særlige redskaber	291
15.2.1. Adgang uden retskendelse	291
15.2.2. Ret til at kræve oplysninger om forurening	291
15.2.3. Selvanmeldelse	292
15.3. Tilsyn og opfølgning af tilsyn	293
15.3.1. Tilsyn	293
15.3.2. Tilsynsmyndighedens pligt til at stoppe ulovligt forhold	294
15.3.3. Konsekvenser af håndhævelsessvigt	294

15.4. Administrativ håndhævelse	295
15.4.1. Konstitutive og konstaterende retsakter	296
15.4.2. Retlig lovliggørelse. Fristforlængelse	297
15.4.3. Henstilling («aftale»)	298
15.4.4. Indskærpelse	298
15.4.5. Standsningspåbud og forbud	299
15.4.6. Fysisk lovliggørelse	299
15.4.7. Selvhjælp	300
15.5. Miljøerstatning og anden civilretlig håndhævelse	302
15.5.1. Fogedbistand	302
15.5.2. Arrest	302
15.5.3. Erstatningssøgsmål	302
15.6. Politianmeldelse og sagsbehandling før retten	305
15.6.1. Tilsynsmyndighedens politianmeldelser	305
15.6.2. Private politianmeldelser	306
15.6.3. Politiets og anklagemyndighedens behandling af sagen	306
15.6.4. Hvem tiltales?	307
15.6.5. Beregning af økonomisk fordel	308
15.6.6. Påstand om bøde og konfiskation	309
15.6.7. Sagsafslutning ved bødeforelæg	310
15.7. Retspraksis I: Strafbart forhold?	310
15.7.1. Fortolkningsspørgsmål	310
15.7.2. Bevis: analyser og målinger	311
15.7.3. Tilregnelser	311
15.7.4. Forældelse	312
15.8. Retspraksis II: Strafudmåling	313
15.8.1. Udvikling	313
15.8.2. Industri m.m.: Formelle overtrædelser	314
15.8.3. Industri m.m.: Miljøskadelige overtrædelser	315
15.8.4. Kommuners overtrædelser	318
15.8.5. Landbrugets overtrædelser	318
15.8.6. Skærpende omstændigheder. Frihedsstraf	320
15.8.7. Andre erhvervsmæssige overtrædelser	321
15.8.8. Privates overtrædelser	322
15.8.9. Menneskerettigheder	322
15.8.10. Vurdering	322
15.9. Andre spørgsmål i tilknytning til dommen	323
15.9.1. Rettighedsfrakendelse	323
15.9.2. Tvangsbøder	323
15.9.3. Sagsomkostninger	324

15.9.4. Anke	324
Litteratur	325
16. Eksemplerne til den fysiske verden	327
16.1. Regelstyringens dimensioner	327
16.2. Hvad skal til for at regelstyring virker?	328
16.2.1. Lovtidendemodellen	328
16.2.2. Målsætning	329
16.2.3. Kommunikation	329
16.2.4. Motivation og løbende virkemidler	330
16.2.5. Opfølgning	330
16.3. Eksempler på relativ succes ved regelstyring	331
16.3.1. Bevaringslovgivning	331
16.3.2. Kommunal vandrensning	332
16.3.3. Industriens udledninger	332
16.3.4. Ozonlagsnedbrydende stoffer	334
16.3.5. Affaldsbehandling	334
16.4. Eksempler på relativ fiasko ved regelstyring	335
16.4.1. Landbruget	335
16.4.2. Dambrug	337
16.4.3. Helårsbeboelse i sommerhuse	338
16.4.4. Varmesyn	339
16.4.5. Sekundære regelsæt	339
16.5. Virkning af andre styringsmidler	341
16.5.1. Aftaler	341
16.5.2. Planlægning	341
16.5.3. Brugerbetaling og pant	342
16.5.4. Grønne afgifter	342
16.5.5. Tilskud	344
16.5.6. Nyttevirkning af styringen	344
16.6. Konklusion	345
Litteratur	347
Forberedelse over afgørelser	348
Saksregister	353

MILJØRET

er en oversigt over de mange hundrede regelsæt, som skal sikre miljøet i Danmark.

4. udgave er udvidet med kapitler om naturbeskyttelse, planlægning og energi. Den dækker således hele Miljø- og Energiministeriets sagsområde. Vigtige regler og væsentlige afgørelser frem til 1. september 2000 er behandlet.

Bogen henvender sig til alle, der arbejder med konkrete miljøsager, fx jurister – advokater, studerende, anklagere, dommere m.fl. – og miljømedarbejdere med teknisk baggrund i kommuner, amter, virksomheder og rådgivende ingeniørfirmaer. Forfatteren er vant til at undervise forskellige målgrupper.

Forfatteren er advokat, lic.jur. og medindehaver af advokatfirmaet Plesner Svane Grønborg. Indtil 1994 var han chef for Miljøstyrelsens tilsyns- og lovkontor.

Thomson
GADJURA

ISBN 87-619-0193-8

9 788761 901934